ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ

ਪੰਜਾਬ:ਭੂਗੋਲਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

Home Assignment
Class : 9th
Social Studies

Part-1 (History)

ਇਤਿਹਾਸ

ਪਾਠ:1(a)

Segment-2

(From Text-book Page No. 03 to 03)

ਪੜ੍ਹੋ ਪੰਜਾਬ, ਪੜ੍ਹਾਓ ਪੰਜਾਬ (ਅੰਗਰੇਜੀ ਅਤੇ ਸ.ਸ. ਟੀਮ–ਜਲੰਧਰ)

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬਦਲਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਰੂਪ

- ਰਿਗਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ।
- ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਿਗਵੇਦ ਸਮੇਂ ਸਿੰਧੂ ਨਦੀ ਤੋਂ ਸਰਸਵਤੀ ਤੱਕ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।
- ਚੰਦਰਗੁਪਤ ਮੋਰੀਆ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਕੁਸ਼ ਦੇ ਪਹਾੜਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਤਕਸ਼ਿਲਾ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ।
- ਹਿੰਦੀ-ਬਾਖ਼ਤਰੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ-ਪਾਰਥੀ ਰਾਜਿਆਂ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸਾਕਲਾ ਸੀ।
- ਦਿੱਲੀ ਸਲਤਨਤ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ (ਲਾਹੌਰ ਸੂਬਾ) ਦੀ ਸੀਮਾ ਸਤਲੁਜ ਨਦੀ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਤੱਕ ਸੀ।
- ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੋ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ, ਲਾਹੌਰ ਅਤੇ ਮੁਲਤਾਨ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ।

ਚੰਦਰਗੁਪਤ ਮੋਰੀਆ ਦਾ ਬੁੱਤ

ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ

ਸਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ
ਟੀਮ - ਜਲੰਧਰ

- ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਸਤਲੁਜ ਨਦੀ ਤੋਂ ਖੈਬਰ ਦੱਰੇ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲਾਹੌਰ ਸੀ।
- 1849 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਇਆ।
- 1901 ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਕਰਜ਼ਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬਾ ਬਣਾਇਆ।
- 1911 ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਹਾਰਡਿੰਗ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਣਾਇਆ,ਪੰਜਾਬ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਨਦੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ।
- 1947 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 29 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 16 ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ 13 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਭਾਰਤੀ (ਪੂਰਬੀ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਏ।
- 1956 ਵਿੱਚ ਮਾਲਵਾ ਦੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਭੰਗ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।
- 1 ਨਵੰਬਰ 1966 ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਕੇ ਨਵਾਂ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ।
- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਝ ਪਹਾੜੀ ਹਿੱਸੇ ਹਿਮਾਚਲ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।
- ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 1966 ਵਿੱਚ ਵਰਤਮਾਨ ਪੰਜਾਬ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਲਾਰਡ ਹਾਰਡਿੰਗ

ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

1.ਮੁਗ਼ਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ :

(ੳ) ਤਿੰਨਾਂ (ਅ) ਦੋ

(ੲ) ਚਾਰ (ਸ) ਪੰਜ

2. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸੀ :

(ੳ) ਲਾਹੌਰ (ਅ) ਕਸ਼ਮੀਰ

(ੲ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਸ) ਪੇਸ਼ਾਵਰ

3. ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ :

(ੳ) 1 ਨਵੰਬਰ1966 (ਅ) 26 ਜਨਵਰੀ1950

(ੲ) 29ਮਾਰਚ1949 (ਸ) 29ਮਾਰਚ 1849

4. 1947ਦੀ ਭਾਰਤ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁੱਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਸਨ :

(ੳ) 13 (ਅ) 15

(ੲ) 29 (ਸ) 16

5. ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ :

(ੳ) 1ਨਵੰਬਰ1966 (ਅ) 15ਅਗਸਤ1947

(ੲ) 1 ਨਵੰਬਰ1950 (ਸ) 26 ਜਨਵਰੀ 1950

ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ
ਟੀਮ - ਜਲੰਧਰ

ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ :

1. ਰਿਗਵੇਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਧੂ ਨਦੀ ਤੋਂ ---------ਨਦੀ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ|
2. ਲਾਰਡ ਹਾਰਡਿੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ------ ਨਦੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਬਣੀ ।
3. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਸਤਲੁਜ ਨਦੀ ਤੋਂ--------- ਦੱਰੇ ਤੱਕ ਫੈਲ ਗਿਆ|
4. ਦਿੱਲੀ ਸਲਤਨਤ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੀਮਾ ਸਤਲੁਜ ਨਦੀ ਤੋਂ--------- ਤੱਕ ਸੀ|
5.1857 ਤੋਂ ਬਾਅਦ -------ਨੂੰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :

ਪੰਜਾਬ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਇਆ	ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬਾ ਬਣਾਇਆ
ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ	1849
ਨਵਾਂ ਪੰਜਾਬ	ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਣਾਇਆ
ਲਾਰਡ ਕਰਜ਼ਨ	1966
ਲਾਰਡ ਹਾਰਡਿੰਗ	ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ

ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ
ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿ
ਟੀਮ - ਜਲੰਧਰ

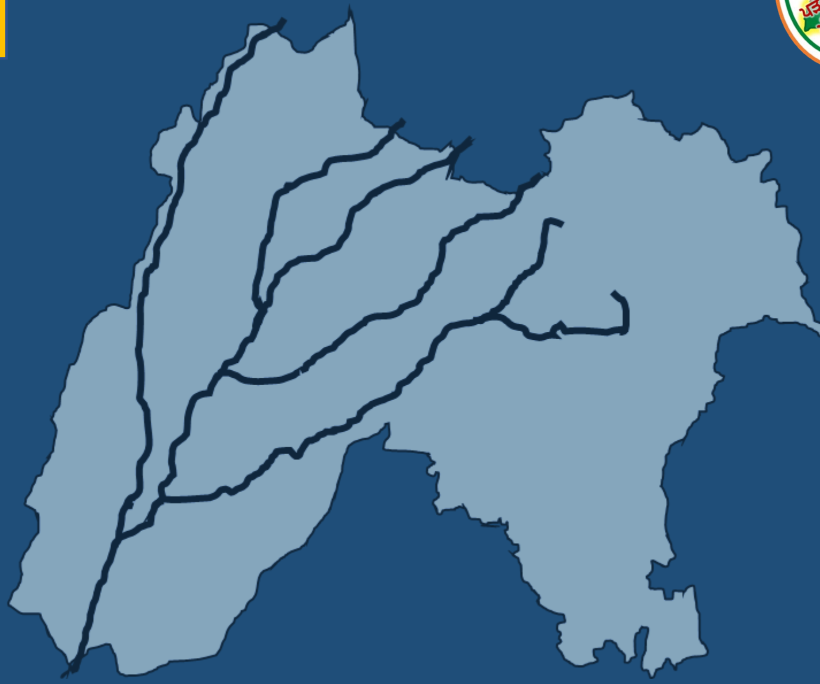

THANKS

Part-1 (History)

ਇਤਿਹਾਸ

ਪਾਠ:1(a)

Segment-2

(From Text-book Page No. 03 to 03)